

GUIDE TIL SKOGBRANN- KOMMUNIKASJON

For brann- og redningsvesenet

BRANNVESENET

Innhold

Innledning	2
Nivåer og forslag til informasjonstiltak	3
Nedskalering	5
Tekstforslag	7
Hvitt nivå	7
Grønt nivå	7
Gult nivå	7
Oransje nivå	8
Rødt nivå (uten ekstraordinært forbud)	9
Nedskalering fra rødt/oransje til gult/grønt nivå	9
Ekstraordinært forbud (mørkerødt nivå)	10

Innledning

Denne guiden er utarbeidet av Brannvesenets informasjonsforum (BIF) våren 2024, og skal være et hjelpemiddel for alle brann- og redningsvesen i Norge.

Målet er å sikre en tydelig og samlet skogbrannkommunikasjon internt og eksternt på tvers av kommunegrenser og landsdeler ved liten, økende og høy skogbrannfare.

I denne guiden finner du konkrete forslag til informasjonstiltak tilpasset ulike nivåer av skogbrannfare. Nivåinndelingene tar utgangspunkt i de ulike faregraderingene i Meteorologisk institutt sin skogbrannfareindeks. Det er allikevel forutsatt at hvert brannvesen selv vurderer hvilket skogbrannfarenivå de ligger på, basert på lokale forhold, hendelser og egen risikovurdering.

Tiltakene og tekstforslagene er veiledende. Hvert enkelt brannvesen må vurdere hva som er relevant for seg, og gjøre endringer og tilpasninger underveis og ved behov.

Hovedbudskapet i brannvesenets skogbrannkommunikasjon er enkelt og gjelder hele året, uansett hvem du er og hvor du er: **din ild – ditt ansvar!**

Nivåer og forslag til informasjonstiltak

<p>Ingen fare – Hvit Helt snødekt mark eller veldig vått.</p>	<p>Ingen særskilte tiltak iverksettes (dette er når det ligger snø på bakken).</p> <p><i>Fokus: Generell aktsomhet, inkludert forsvarlig slukking</i></p>
<p>Liten fare - Grønn farge Veldig lav sannsynlighet for skogbrann.</p>	<p>Samme som hvit.</p> <p><i>Fokus: Generell aktsomhet, inkludert forsvarlig slukking</i></p>
<p>Noe fare - Gul farge Indikerer noe fare for skogbrann inntil det kommer nedbør.</p>	<p>Tiltak vurderes dersom forholdene tilsier at det er hensiktsmessig. Se evt. tiltak oransje fase.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere som normalt om bålforbudet • Ha relevant informasjon på relevante kanaler, f.eks. forsiden av nettsiden, sosiale medier, etc. <p><i>Fokus: Generell aktsomhet og reglene for bålforbudet, inkludert unntakene fra forbudet.</i></p>
<p>Fare – Oransje Høy sannsynlighet for skogbrann og at brannen kan bli så stor at den er vanskelig å håndtere.</p>	<p><i>Internt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansatte skal informeres ved økende skogbrannfare. • Sørge for felles situasjonsforståelse internt, og hvilke råd/ informasjon vi gir i denne situasjonen. • Informer ansatte om hvem som er skogbrannansvarlig i organisasjonen. <p><i>Eksternt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyppigere aktivitet på sosiale medier • Tilstrebe mediedekning gjennom pressemeldinger eller kontakt med (lokal)media. • Nettside: nettartikkel på forsiden (evt. «nyhetsbanner») som tydeliggjør situasjonen og regelverket • Planlegge og henge opp plakater om skogbrannfare • Kommunene: Spørre om de kan dele vår informasjon via deres sosiale kanaler, nettside, veiledningstorg, innbygger-torg og evt. andre kanaler • 110-sentralen: Send 110-sentralen en orientering om hva vi går ut med av info til innbyggerne. • Info til tilstøtende brann- og redningsvesen • Legge ut informasjon om St. Hansaften i henhold til gjeldende nivå. <p><i>Fokus: Aktsomhet og reglene for bålforbudet, men lite eller intet fokus på unntakene fra forbudet.</i></p>

Stor fare - Rød

Svært høy sannsynlighet for skogbrann.

Internt:

- Alle ansatte skal informeres ved høy skogbrannfare.
- Sørge for felles situasjonsforståelse internt, og hvilke råd/informasjon vi gir i denne situasjonen.
- Informer ansatte om hvem som er skogbrannansvarlig i organisasjonen.

Eksternt:

- Sende ut pressemeldinger/kontakt med media. Prioritere mediedekning.
- Være ekstra aktiv på sosiale media. Kan f.eks. informere fortløpende om aktive aksjoner, branntilløp, skogbranner ol. for å vise hvor stor brannfaren er. Eksempler på hendelser fra nabobrannvesen kan også tas med.
- Ha relevant informasjon tydelig framme på nettsiden.
- Reise rundt og være synlige i områder hvor folk ferdes.
- Henge opp plakater om skogbrannfare, evt. sette opp beachflagg, bannere eller annet varslingsmaterieell på steder hvor folk ferdes.
- Distribuere viktig informasjon på andre språk.
- Stenge grill- og bålplasser der det er lagt opp til tilrettelagte bålplasser: Oppfordre kommunene til å henge opp plakater på sine kommunale tilrettelagte grill- og bålplasser.
- Kontakte relevante aktører for å informere/få hjelp til å spre viktige budskap. Noen potensielle samarbeidsaktører:
  - 110-sentralen: Orienter om hva vi går ut med av info til innbyggerne. Hør om de kan legge ut kort tekst på X.
  - Nabobrannvesen
  - Politiet
  - Medier/lokale medier
  - Kommunene/kommunene:
    - Beredskapsansvarlig i kommunen/kommunene
    - Ansvarlig for bålplasser i kommunen/kommunene
    - Skjærgårdstjenesten/Natur og idrett/Park og idrett i kommunen/kommunene
    - Servicetorget/sentralbord i kommunen/kommunene
    - Kommunikasjonsavdelingene: Spørre om deling av sak via deres sosiale kanaler, veiledningstorg, innbyggertorg og evt. andre kanaler
    - Barnehager og skoler (spesielt i forbindelse med skoleavslutninger etc.)
    - Skogbrukssjefer
  - Skogbrannreserven
  - Skogeiere
  - Statens Vegvesen

	<ul style="list-style-type: none"> o Fremmedspråklige: Voksenopplæring, kirke/religions-samfunn, flyktningetjenesten o.l. o Skytebaner/skyteklubber o Matbutikker o.l: høre om distribuering av budskap samt evt. høre om de kan vurdere oppslag/evt. ikke salg av engangsgrillere grunnet stor skogbrannfare o Turistforeningen o Jordbruk o Norges jeger og fisk o Frivillighetssentraler <p><i>Fokus: Aktsomhet og reglene for bålforbudet, men ikke fokus på unntakene fra forbudet. Faktorer som påvirker risikoen.</i></p>
<p>Mørk rød Svært høy skogbrannfare. Det innføres ekstraordinært forbud.</p>	<p><i>Internt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere om at det innføres ekstraordinært forbud, og hva det innebærer • Sørge for felles situasjonsforståelse internt, og hvilke råd/informasjoner vi gir i denne situasjonen. • Informer ansatte om hvem som er skogbrannansvarlig i organisasjonen. <p><i>Eksternt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbudet kunngjøres i Norsk Lovtidend (Lovdata.no) • Publiseres på kommunens hjemmeside • Informere 110-sentralen • Plasseres ut skilt/plakater på strategiske plasser der mange ferdes. Mange beveger seg på tvers av kommunegrensene, disse sjekker ofte ikke lokalmedia/kommunens hjemmeside • Man kan vurdere å sende ut varsel på SMS dersom man vurderer at det er nødvendig/formålstjenlig <p>Se øvrige tips til informasjonstiltak under rødt nivå.</p>

Nedskalering

Nedskalering fra oransje nivå	<p><i>Internt:</i></p> <p>Informere internt om endret nivå</p> <p><i>Eksternt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiale medier og nettsider: Går ikke nødvendigvis aktivt ut og sier at skogbrannfaren er lavere, men utformer informasjonen etter gult/grønt nivå • Går ikke aktivt ut til media og sier at skogbrannfaren er lavere, men hvis de tar kontakt: Har klart et budskap med brannvesenets vurdering og informerer etter gult/grønt nivå.
-------------------------------	---

<p>Nedskalering fra rødt nivå</p>	<p><i>Internt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere internt om endret nivå. <p><i>Eksternt:</i></p> <p>NB! Dersom det er svært sannsynlig at skogbrannfaren vil bli høy igjen etter kun én uke, bør informasjon om oppheving av varsel vurderes utsatt. Skogbrannindeks og værvarsel bør følges.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beachflags/annet utplassert varslingsmateriell: Disse skal fjernes igjen når skogbrannfaren ikke lenger er høy. NB! Dersom det er svært sannsynlig at skogbrannfaren vil bli høy igjen etter noen dager, bør dette utsettes. • Tilrettelagte bålplasser: fjerne plakater om grill- og bålplasseforbud. Alle eksterne målgrupper som har fått direkte informasjon (e-post) om stengte bålplasser skal få informasjon om opphevingen. • Sosiale medier og nettsider: Går ikke nødvendigvis aktivt ut og sier at skogbrannfaren er lavere, men utformer informasjonen etter oransje/gult/grønt nivå • Går ikke aktivt ut til media og sier at skogbrannfaren er lavere, men hvis de tar kontakt: Har klart et budskap med brannvesenets vurdering og informerer etter oransje/gult/grønt nivå.
<p>Oppheving av ekstraordinært forbud (nedskalering fra mørkerødt nivå)</p>	<p><i>Internt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere internt om at det ekstraordinære forbudet oppheves <p><i>Eksternt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppdatere sosiale medier/medier/egen hjemmeside etc. • Plakater: Ta bort plakater e.l. om ekstraordinært forbud. NB! Dersom det er svært sannsynlig at skogbrannfaren vil bli høy igjen etter noen dager, bør dette utsettes. • Sørge for at det blir oppdatert på kommunens hjemmeside • Informere 110-sentralen • Informer alle eksterne målgrupper som har fått direkte informasjon (e-post) <p>Se øvrige tips til informasjonstiltak under rødt nivå.</p>

Tekstforslag

Under hvert nivå er det en punktliste med momenter/budskap som bør være med når det informeres ut. Hvordan budskapet utformes er opp til hver enkelt, men teksten bør være tydelig og bruke enkle ord som alle kan forstå. Hvert nivå har også eksempler på hvordan teksten kan formuleres.

Hvitt nivå

- Generelle råd (som gjelder hele året)
- Forsvarlig slokking
- Den som fyrer opp har ansvaret

Tekstforslag hvitt nivå:

Det er tillatt å bruke åpen ild i skog og utmark så lenge det helt åpenbart ikke er fare for brann, men som alltid er du nødt til å være forsiktig. Du må være helt sikker på at alt er fullstendig slokket før du forlater stedet.

Husk at du alltid er ansvarlig når du gjør opp ild, uansett hvor du er og når på året det er. Er du i tvil om det er trygt? Da er det bedre å la det være. Din ild – ditt ansvar.

Grønt nivå

- Plikt til å være aktsom
- Den som fyrer opp har ansvaret
- Risikofaktorer
- Forsvarlig slokking

Tekstforslag grønt nivå:

Alle har en plikt til å være forsiktig ved bruk av ild, slik at det ikke kan begynne å brenne. Det skal være åpenbart at det er helt trygt før man tenner opp for eksempel bål, grill, engangsgrill, bålpanne, o.l.

Det er den som tenner opp som er ansvarlig for å vurdere om det er helt trygt, og det er også den som tenner opp som har ansvaret dersom det begynner å brenne.

Det er viktig å huske på at det gjerne skal mye til før brenningen kan anses som åpenbart trygg. Det er flere risikofaktorer som bidrar til å øke brannfaren, som vind, tørt jordsmonn, solhellinger, gnister og brennbart materiale under bakken. Husk at det skal mer til enn et enkelt regnskyll for å gjøre bakken gjennomvåt når det har vært tørt en stund, og at fjorårets vegetasjon kan tørke opp utrolig raskt selv om snøen nettopp har gått. Det kan være store variasjoner i brannfare fra plass til plass, også i samme område.

Du skal alltid slukke ilden etter deg så grundig at det ikke er noen fare for at den blusser opp igjen senere.

Er du i tvil om det er trygt – la det heller være!

Gult nivå

- Bålforbudet, hvor det gjelder og ikke gjelder
- Unntak fra bålforbudet

- Den som fyrer opp har ansvaret
- Risikofaktorer
- Forsvarlig slokking

Tekstforslag gult nivå

I tidsrommet 15. april til 15. september er det generelt bålforbud i Norge. Det betyr at det er forbudt med bruk av åpen ild, for eksempel bål, engangsgriller, turbrennere og bålpanner i skog og utmark.

Unntak fra dette forbudet er dersom det er helt åpenbart at aktiviteten ikke kan medføre brann. Det er den som tenner opp som er ansvarlig for å vurdere om det er helt trygt, og det er også den som tenner opp som har ansvaret dersom det begynner å brenne.

Det er viktig å huske på at det gjerne skal mye til før brenningen kan anses som åpenbart trygg. Det er flere risikofaktorer som bidrar til å øke brannfaren, som vind, tørt jordsmonn, solhellinger, gnister og brennbart materiale under bakken. Husk at det skal mer til enn et enkelt regnskyll for å gjøre bakken gjennomvåt når det har vært tørt en stund, og at fjorårets vegetasjon kan tørke opp utrolig raskt selv om snøen nettopp har gått. Det kan være store variasjoner i brannfare fra plass til plass, også i samme område.

Du skal alltid slukke ilden etter deg så grundig at det ikke er noen fare for at den blusser opp igjen senere.

Det generelle bålforbudet gjelder ikke grilling og bruk av bålpanne i egen hage, parker, dyrket mark o.l., med mindre området er rett ved skog og utmark. Husk at alle plikter å være forsiktige ved bruk av ild - dette gjelder overalt, alltid.

Oransje nivå

- Beskrivelse av forholdene og risikofaktorer
- Brannvesenets råd (fraråding)
- Bålforbudet, hvor det gjelder og ikke gjelder
- Den som fyrer opp har ansvaret

Tekstforslag oransje nivå

Det er mye tørr vegetasjon nå, og skogbrannfaren er økende. Vind, tørr vegetasjon, og tørt jordsmonn er faktorer som øker brannfaren. Selv hvis man tenner opp på ubrennbar grunn kan glør ofte fly langt av gårde og antenne vegetasjonen rundt. Det kan være store variasjoner i brannfare fra plass til plass, også i samme område.

Det skal lite til før det begynner å brenne, og vi fraråder derfor bruk av ild i skog og utmark. Vi minner om at det generelle bålforbudet gjelder nå. Det betyr at det er forbudt med bruk av åpen ild, for eksempel bål, engangsgriller, turbrennere og bålpanner i skog og utmark.

Det er tillatt å grille i egen hage, med mindre den ligger inntil skog og utmark. Husk at man alltid skal passe godt på ved bruk av ild.

Det er den som tenner opp som har ansvaret dersom det begynner å brenne. [Det betyr også at kommunens tilrettelagte bålplasser ikke automatisk er tillatt å bruke selv om de er tilrettelagte - den som tenner opp er alltid ansvarlig for å vurdere om det er helt trygt å bruke ild.] Din ild: ditt ansvar!

Rødt nivå (uten ekstraordinært forbud)

Disse punktene bør være med på rødt nivå:

- Værsituasjonen/situasjonsbildet (bakgrunnen for brannvesenets vurdering)
- Brannvesenets vurdering
- Hva som er forbudt (under det generelle bålforbudet)
- Hva som er tillatt (under det generelle bålforbudet)
- Brannvesenets anbefalinger
- At det alltid er den som tenner opp sitt ansvar

Tekstforslag rødt nivå

Det er forbudt med bruk av åpen ild i skog og utmark nå!

Det er veldig tørt i [STED] nå, og det er heller ikke meldt noe regn den kommende tida. Skogbrannvarselet er mørkerødt! Vi i brannvesenet anser det derfor som uforsvarlig å bruke åpen ild i skog og utmark nå, og minner om at dette er forbudt.

Med åpen ild menes alt som involverer åpen flamme, som bål, bålpanne, grill, engangsgrill, turbrennere, etc. [inkludert på tilrettelagte grill- og bålplasser.]

Forbudet gjelder ikke i hager, parker eller annen innmark, men vi oppfordrer alle innbyggere til å være veldig forsiktig ved bruk av ild også disse stedene. Gnister, varme fra undersiden av grill, eller griller som står nære hekker eller bygninger kan lett skape farlige situasjoner som kommer ut av kontroll. Ha vann eller andre slokkemidler lett tilgjengelig. Dersom hagen er i eller i nærheten av skog og annen utmark, er det ikke lov til å bruke åpen ild, inkludert grilling. Det er den som fyrer opp grillen som er ansvarlig dersom det oppstår brann. Om du er i tvil anbefaler vi at du lar det være.

Dersom noe skjer: ring nødnummer 110!

Nedskalering fra rødt/oransje til gult/grønt nivå

At man skalerer ned fra et høyere skogbrannfarenivå kan være utfordrende å informere om, fordi det gjerne kan tolkes som at "faren er over". Ikke fortell at det er trygt eller at brannfaren er over, men ton ned fokuset på faren. Mye informasjon frem og tilbake kan bli forvirrende, så vent heller med å informere om lavere skogbrannfare dersom det er sannsynlig at skogbrannfaren snart vil gå opp igjen.

Om dere går fra rødt til oransje nivå vil det som regel ikke være formålstjenlig å informere om dette, siden skogbrannfarenivået på oransje nivå fremdeles er høyt. Dette tekstforslaget gjelder derfor dersom man går ned til grønt eller gult nivå.

- Faktorer som har bidratt til at skogbrannfaren har gått ned
- Bålforbudet, hvor det gjelder og ikke gjelder
- Unntak fra bålforbudet
- Den som fyrer opp har ansvaret
- Risikofaktorer
- Forsvarlig slokking

Tekstforslag nedskalering

I den siste tiden har vi hatt en del regn, og det har heldigvis bidratt til å dempe skogbrannfaren noe. Det betyr ikke at det er helt trygt å bruke åpen ild, men faren er ikke like stor som den har

vært den siste tiden.

Det generelle bålforbudet gjelder fremdeles. Det betyr at det er forbudt med bruk av åpen ild, for eksempel bål, engangsgrilller og bålpanner i skog og utmark.

Unntak fra dette forbudet er dersom det er helt åpenbart at aktiviteten ikke kan medføre brann. Det er den som tenner opp som er ansvarlig for å vurdere om det er helt trygt, og det er også den som tenner opp som har ansvaret dersom det begynner å brenne.

Det er viktig å huske på at det gjerne skal mye til før brenningen kan anses som åpenbart trygg. Det er flere risikofaktorer som bidrar til å øke brannfaren, som vind, tørt jordsmonn, solhellinger, gnister og brennbart materiale under bakken. Husk at det skal mer til enn et enkelt regnskyll for å gjøre bakken gjennomvåt når det har vært tørt en stund, og at fjorårets vegetasjon kan tørke opp utrolig raskt selv om snøen nettopp har gått. Det kan være store variasjoner i brannfare fra plass til plass, også i samme område.

Du skal alltid slukke ilden etter deg så grundig at det ikke er noen fare for at den blusser opp igjen senere.

Det generelle bålforbudet gjelder ikke i egen hage, parker, dyrket mark o.l. Husk at alle plikter å være forsiktige ved bruk av ild - dette gjelder overalt, alltid.

Ekstraordinært forbud (mørkerødt nivå)

[DSBs temaveiledning: fastsette lokal forskrift om bruk av ild](#) kommer med følgende anbefalinger når man skal kunngjøre/informere om at brannvesenet innfører ekstraordinært forbud mot bruk av ild:

- Forbudet kunngjøres i Norsk Lovtidend (Lovdata.no)
- Publiseres på kommunens hjemmeside
- Informere 110-sentralen
- Plasseres ut skilt/plakater på strategiske plasser der mange ferdes. Mange beveger seg på tvers av kommunegrensene, disse sjekker ofte ikke lokalmedia/kommunens hjemmesider

Se øvrige tips til informasjonstiltak under rødt nivå.

Uttrykk som «totalforbud» eller «totalt forbudt» o.l. bør unngås når man kommuniserer om det ekstraordinære forbudet, ifølge veiledningen:

2.6.1 Bruk av begrepet "totalforbud"

DSB er kjent med at mange bruker ordet "totalforbud", også med ulike unntak slik at det i realiteten ikke er et totalforbud. Et totalforbud er såpass inngripende at DSB anbefaler at dette begrepet ikke brukes. Et totalforbud innebærer eksempelvis at det ikke kan fyres opp bål eller grilles (verken med el-grill eller gassgrill) i hager, i parker, på asfalt, gårds plasser etc. Det vil heller ikke være lov til å tenne primusen på fjellet. Det vil ikke være lov å utføre varme arbeider ved reparasjon av jernbanskinner osv.

Tekstforslag ekstraordinært forbud

- Bakgrunnen for forbudet
- Hvor forbudet gjelder
- Når det trer i kraft

- Hva som er forbudt å gjøre
- Hva som er tillatt å gjøre
- Hvor man kan finne mer informasjon

EKSTRAORDINÆRT FORBUD MOT BRUK AV ILD I [STED]

[NAVN PÅ BRANN- OG REDNINGSVESENET] innfører nå et ekstraordinært forbud mot å gjøre opp ild utendørs fra og med [DATO, TIDSPUNKT].

Grunnen til at vi innfører et ekstraordinært forbud er at det er tørr vegetasjon og svært stor brannfare nå.

Dette er forbudt: (Fjern/fyll inn det som passer)

All form for åpen ild, for eksempel bål, engangsgriller og alle andre typer griller, bålpanner, turbrennere, o.l.

Forbudet gjelder overalt utendørs i kommunene, inkludert steder som skog, parker og strender.

Dette er tillatt: (Fjern/fyll inn det som passer)

Grilling i egen hage, og større gruslagte eller asfalterte plasser, som skolegård, parkeringsplasser og idrettsplasser - så lenge dette gjøres på en trygg måte. Ikke undervurder brannfaren! Dersom disse stedene ligger i nærheten av skog og mark er det ikke tillatt.

Som alltid plikter du å være forsiktig dersom du utfører aktivitet som kan føre til brann.

Les mer her: [LENKE TIL FORSKRIFT/NETTSAK]

Takk for at du hjelper oss med å unngå brann!